

Samlet oversikt over alle SOP-artikler om Kenneth D. Shoesmith

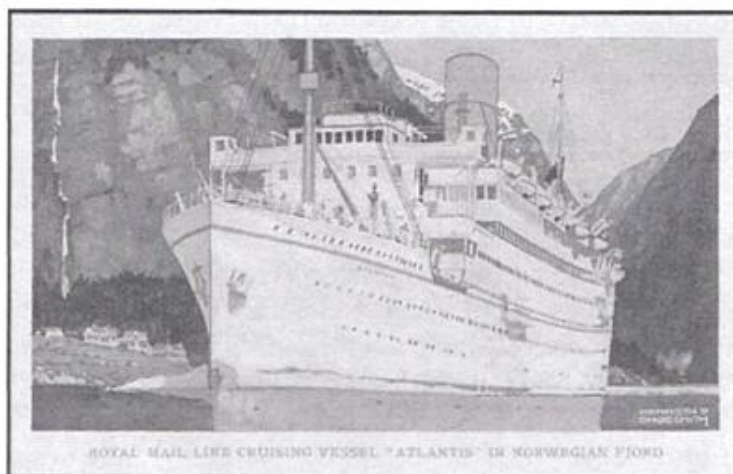
Tabellen under er innholdsfortegnelse i dette dokumentet som tar med alle artikler vi har hatt i Samling Om Postkortet siden vi startet opp i 1984 – uavhengig om artiklene omtaler de seriene vi har laget registreringslister for eller ikke. Artiklene er ikke oppdatert, selv om vi har fått ny kunnskap underveis. Endringene vil kunne leses ut av registreringsoversiktene.

SOP #	Artikkel	Forfatter	Side
49	Kenneth D. Shoesmith – en postkortkunstner i Norge?	Christopher John Harris	2
50	Mer om Kenneth D. Shoesmith – og postkort	Christopher John Harris	5

Kenneth D. Shoesmith – en postkort-kunstner i Norge?

Av Christopher John Harris

"Picture Post Card Monthly" for juni 2008 trykte et tegnet postkort med cruiseskipet "Atlantis" i Stockholm i mellomkrigstiden. Kunstneren, eller tegneren, av kortet signerte kortet "Kenneth D. Shoesmith", og PPM hadde en liten billedtekst om han og skipet. Vår formann, Bjørn Milde, sannsynligvis i likhet med en del andre, kjente igjen både kunstneren og skipet, og han spurte meg om jeg kunne skrive litt om begge.

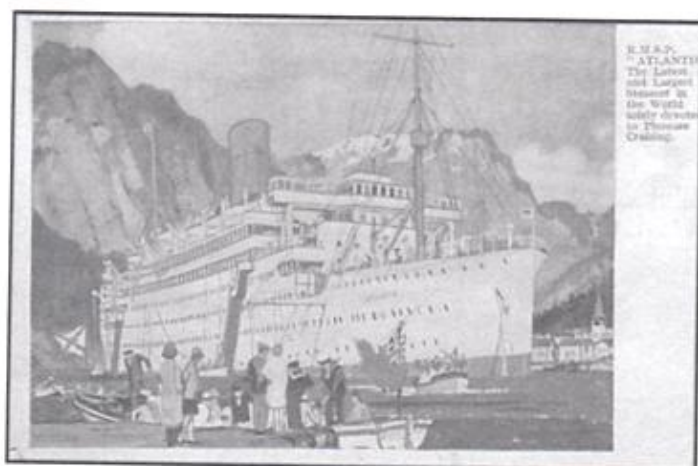
Postkort tegnet av Shoesmith som viser skipet "Atlantis" i Norge

Jeg er ingen ekspert på disse, men alle som har samlet postkort av skip i Norge vil kjenne igjen kortene tegnet av Shoesmith. Det er ikke alle som vil kjenne navnet "Shoesmith", og egentlig vet vi svært lite om mannen, men hans stil er lett å kjenne igjen. Han er faktisk en av de mest "reproduserte" av alle postkort-kunstnere, men det som er mest reproduserte er plakatene han tegnet. Det er bemerkelsesverdig at så lite

er skrevet om Shoesmith når vi vet at hans malerier er svært etterspurte, og kortene likedan. Det skal finnes en liten bok eller hefte om Shoesmith som er publisert i Sør-Afrika i 1982. Jeg har ikke fått tak i den, trass iherdige forsøk.

En nord-engelsk sjømann.

Kenneth Denton Shoesmith var født i Halifax, Yorkshire, i 1890. Byen er en innenlands industriby som ikke er kjent for å frembringe verken kunstnere eller kjente sjøoffiserer, men Shoesmith flyttet fra Halifax til kystbyen Blackpool. Blackpool er en kjent ferieby for arbeiderklassen i nord-England, og har en mini versjon av Eiffeltårnet, "The Blackpool Tower" – et yndet postkortmotiv. Det sies at Shoesmith viste kunstneriske talenter i unge alder, men han fikk ingen formell kunstnerutdanning. Han skal ha tatt et brevkurs i kunst! Istedenfor ble han sjøkadett ombord i HMS Conway i 1906 (Det står 1909 enkelte steder, men i følge hjemmesidene til HMS Conway var Shoesmith ombord mellom 1906-1908). HMS Conway var et gammelt krigsskip bygget av tre i 1850-årene. Opprinnelig het det HMS Nile, men ble døpt om til HMS Conway da det ble tatt i bruk som kadettskip. Unge gutter mønstret på for å lære å bli sjøoffiserer i marinen eller handelsflåten. Vanligvis var de ombord i to år. HMS Conway var ankret opp i elven Mersey, ved Rock Ferry, Birkenhead. En av de andre kjente Conwayguttene var dikteren og forfatteren John Masefield, en av de meste kjente diktere fra 1900-tallet i England. Han skrev, bl.a. to bøker om HMS Conway, og på forsiden til den ene er det et maleri av skipet, malt av

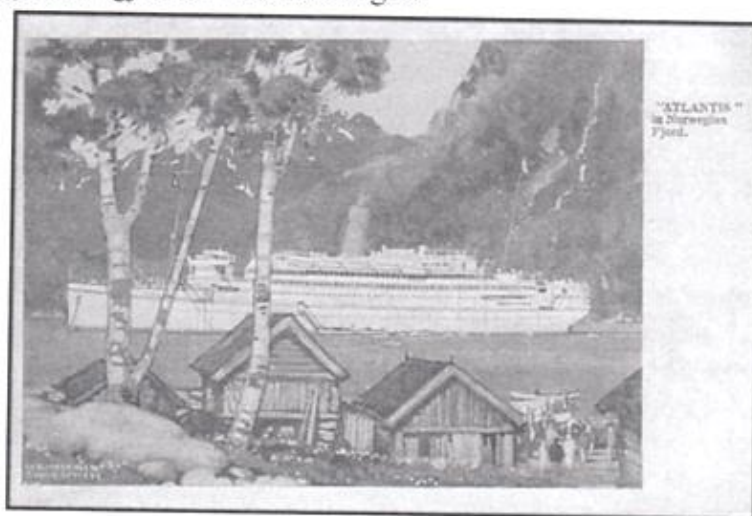

Postkort tegnet av Shoesmith som viser skipet "Atlantis" i Norge

bygget bare for cruisebart, men fra 1908 ble slike seilaser såpass viktig for selskapet at Royal Mail Lines hevder de var først ute med cruiseskiptrafikk i Verden. Det første cruise til Norge var med "Amazon" i 1908. Den første "Arcadian" seilte hit fra 1912, men skipet ble torpedert i 1917. Dette skipet ble erstattet av "Atlantis" som kom til å være flaggskipet for selskapet. En ny "Arcadian" kom i 1923.

Passasjerene gikk ombord i Grimsby eller Leith for turene til Norge og Spitzbergen. Skipene seilte til Spitzbergen, Bjørnøya og etter hvert til Island. Fra 1930-tallet averterte selskapet et 7-dagers cruise til Bergen og Fjordane. Dette kostet under 12 pund mens et 22 dagers cruise til Østersjøen kostet over 300 pund. Cruisene til Norge ble kjent for turene i land med redningsbåtene i fjordlandskap med få muligheter for landgang for store cruiseskip.

The Royal Mail Lines Ltd. fikk Kenneth D. Shoesmith til å male skipene på turene i Fjordane, Østersjøen og ellers. Maleriene ble produsert som postkort for salg ombord. Det er disse kort vi kjenner igjen fra våre samlinger.

Postkort tegnet av Shoesmith som viser skipet "Atlantis" i Norge

Shoesmith og Cunard

En eller annen gang i mellomkrigstiden mønstret Kenneth Shoesmith av, og begynte å arbeide for forlaget Thomas Formann. Det var dette forlaget som produserte alt reklamematerialet for bl.a. Cunard Line så vel som for flere andre selskap. I en periode laget Shoesmith plakater for flere jernbaneselskap og det er hans stil som er så karakteristisk for plakater i denne periode. Fra en tidligere litt "blomstrende" stil begynte Shoesmith å male det som vi kjenner igjen som typisk "art deco" stil. Fjernsynsseere vil kjenne igjen stilen fra detektiv Hercule Poirot-serien. Postkortene som er gjengitt her er typisk "art deco", og mange av plakatenes til Shoesmith er malt i samme stil. Han ble medlem av "The British Society of Poster Designers". Det var ingen lignende organisasjon for postkortkunstnere.

Selv om det var plakater, brosjyrer og postkort som har gitt Kenneth Denton Shoesmith et navn i historien til The Royal Mail Lines Ltd., kan det sies at det er hans arbeid for Cunard White Star Lines som er mest kjent.

I 1934 ble Cunard Lines og White Star Lines slått sammen, og i 1935 ble skipet "Queen Mary" sjøsatt. I perioden 1936-1967 seilte skipet i trafikken mellom Southampton og New York. Jeg husker skipet fra min barn- og ungdomstid i Storbritannia, og jeg husker spesielt godt alt oppstyr da hun ble solgt til USA. I dag kan skipet sees i Long Beach California, og her kan man fremdeles se arbeidet til Kenneth D. Shoesmith. Førsteklassesalongen ble brukt som kirke på søndager, og her er det et maleri av Shoesmith som ble brukt som altermaleri. Maleriet ble kalt "The Madonna of the Atlantic", og er et slags alterskap. Da alteret er lukket, og Madonnamaleriet er skjult, vises det havnescener også malt av Shoesmith.

Shoesmith døde i London

Kenneth Denton Shoesmith døde i Hampstead, London i 1939. Det var hans arbeid med "Atlantis" spesielt som spredte et forlokkende bilde av Vest-Norge og Stockholm til britene. Postkortene fra Norge og Stockholm ble solgt på alle skip som var eiet av Royal Mail Lines Ltd., og selv om skipene seilte i Middelhavet eller til Kanariøyene, ble kortene fra det kalde nord, med sine varme farger og lyse cruiseskip, kjøpt og sendt hjem.

Enken etter Shoesmith, Sarah Shoesmith, bodde på slutten i County Down i Nord-Irland. I 1975 ga hun hele studioet etter Shoesmith, med mer enn 300 bilder, til Ulster Museum i Belfast.

Jeg vet ikke hvor mange postkort fra Norge som ble laget etter malerier av Shoesmith. Jeg kjenner til 6 eller 7. Jeg vet heller ikke om Shoesmith var i Norge som ung offiser, eller om han malte fra fotografier. En del av detaljene på kortene kan tyde på at han besøkte Vestlandet. Kortene til Shoesmith ble forsøkt etterlignet av andre cruiseselskap, men ingen ble malt så vakkert som originalene malt av "Kenneth D. Shoesmith".

Mer om Kenneth D. Shoesmith og postkort

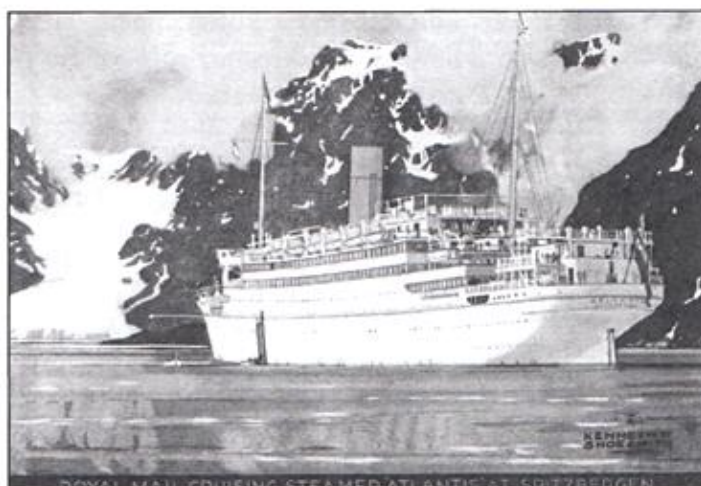
Av Christopher John Harris

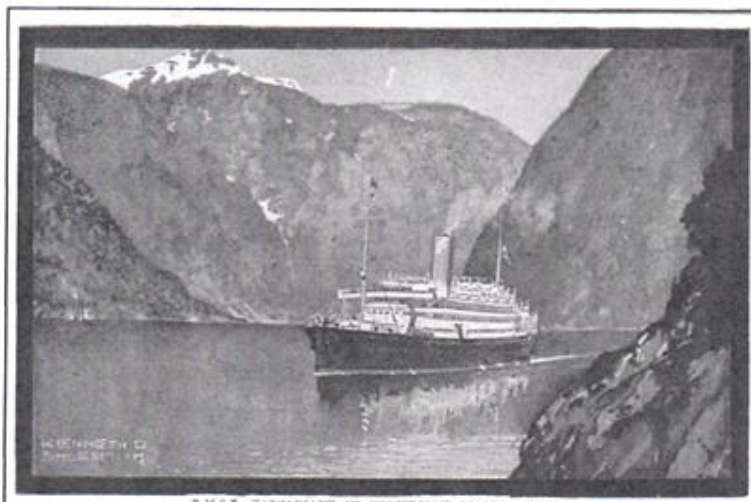
Kenneth Shoesmith i sitt atelier med altermaleriet "Madonna of the Atlantic", 1936

I "Samling om Postkortet" nr. 49 skrev jeg om den britiske kunstneren Kenneth D. Shoesmith som har tegnet en serie cruiseskip, som senere er blitt trykt på postkort og annet reklamemateriale. På en del av postkortene er skipene i de norske fjordene. Ikke for å gjenta innholdet i artikkelen, men jeg skrev bl.a. at det skal eksistere en bok om denne lite kjente kunstneren, men at jeg ikke hadde fått tak i den. Jeg har fortsatt ikke kommet over boken, men typisk nok fant jeg flere opplysninger om Shoesmith i samme uken som vårt blad ble sendt ut. Jeg fikk kjøpe en utstillingskatalog fra Ulster Museum, Belfast, i 1977. Det er Ulster Museum som har arvet innholdet i atelieret til Shoesmith fra hans enke, som bodde i Nord-Irland. Her skal jeg bare supplere litt om kunstneren, og vise flere bilder av postkortene fra Norge. Ellers viser jeg til den første artikkelen.

Da Ulster Museum arvet atelieret til Shoesmith, viste det seg at det inneholdt ikke bare maleriene, men også en stor samling fra hans grafiske produksjon. I tillegg mye bakgrunnsmateriale fra hans ungdomstid, med bl.a. utklippsalbum og korrespondanse om tegningene hans. På grunn av dette var det mulig å rekonstruere mye av hans liv som kunstner. I et intervju i 1936 fortalte Shoesmith at han som barn og ungdom elsket å tegne; båttemaer, og derfor valgte han å ta hyre på skoleskipet HMS Conway. Han sier videre at han brukte det meste av fritiden sin til å tegne alle skipene han så på elven og ved kysten utenfor Liverpool. Vi vet at han skal ha tatt et brevkurs i tegning og maling, og i intervjuet forteller han mer om dette. Han begynte omkring 1902 med et brevkurs som het "The Revival of Youthful Art League." Dette ble startet av en gruppe foreldre som ønsket at barnas kunstneriske ferdigheter skulle bedømmes av profesjonelle. De betalte litt over £1 i året, og for denne summen fikk barna et stort rødt tegnealbum med påheftede konvolutter. I juli, oktober og februar hvert år ble

Atlantis ved Spitzbergen, tegnet av Shoesmith (postkort).

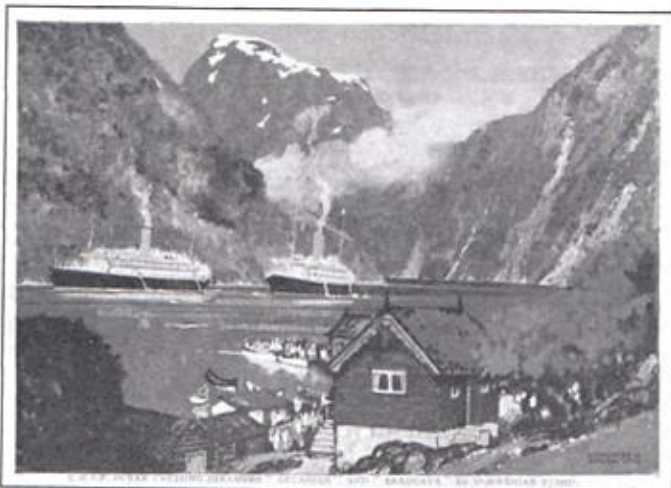
Arcadian i Fjordane (postkort).

albumet sendt til T.R. Ablett fra The Royal Drawing Society, sammen med tegningene eller maleriene som barna hadde laget. Ablett valgte ut de beste, skrev en begrunnet kritikk, og returnerte alt til foreldrene og barna. De beste arbeidene ble montert på papp og sendt til den årlige utstilling ved Royal Drawing Society.

Det eksisterer hele sju album med tegninger og malerier av Shoesmith fra perioden 1902-1908, året han mønstret av HMS Conway. I 1903 mottok han "presidentens pris", da var han 13 år gammel, og dette vitner om et usedvanlig talent. Ablett mente at Shoesmith var et av de beste talenter han hadde sett, minuset var at han var for opptatt av detaljer i selve riggen osv. på skipene. I en senere publisasjon går det fram at arbeidet til Shoesmith ble ansett som meget bra av flere personer fra marineyrket. Shoesmith selv mente at det var Ablett som inspirerte han til å tegne så bra. Han studerte marinemaleriene i de lokale kunstgalleriene i Liverpool, og vi vet at han var mest opptatt av de mer naturtro malerier enn maleriene i tradisjon etter William Turner.

Etter at Shoesmith begynte i Royal Mail Company som ung offiser, fikk han seile både til den fjerne Østen og til havner i nord- og syd Atlanteren. Han tegnet og malte i fritiden sin, og fortsatte å sende tegninger til bedømming og utstilling i Royal Drawing Society helt opp til 1911. The Royal Mail Company lyste ut en pris for den beste tegningen evt. maleriet som kunne brukes i markedsføringen av kompaniet, og i 1911 (eller 1912) vant Shoesmith med en akvarell av et skip i solnedgangen. Dette oppmuntret han til å fortsette med arbeid som kunne brukes kommersielt, særlig av markedsføringsavdelingen. Han utviklet nå den stilen som vi kjenner så godt fra postkortene; en stil som passet godt til posters, reklamebrosjyrer og postkort.

Shoesmith tegnet og malte gjennom hele første verdenskrig, selv om han fikk mindre tid nå, ettersom han var offiser. Etter krigen ga han opp den militære karrieren, slik at han bare kunne konsentrere seg om kunsten. I 20 år fremover arbeidet han med reklame og publisitet for Royal Mail Company. I Skandinavia, og i Norge spesielt, er det postkortene fra dette selskapet vi kjenner. Han ble såpass anerkjent, at flere andre selskaper bestilte arbeid fra ham. Vi vet fra tegningene som er bevart at Shoesmith selv var på Vestlandet flere ganger. Jeg var usikker på dette da jeg skrev den første artikkelen, men det finnes bl.a. tegninger fra Norheimsund.

Arcadian og Araguaya tegnet av Shoesmith på slutten av 1920-tallet (postkort).

Fra tidlig på 1930-tallet begynner han å levere tegninger og malerier av skipene *Arcadian* og *Atlantis*, og det er fra disse skipene det finnes flest postkort. Han tegnet også menyer, aktivitetsprogrammer og annet som trengtes på disse cruiseskipene.

Høydepunkt i karrieren hans kan sies å være da han ble hyret inn av Cunardlinjen til å male utsmykningen til *Queen Mary*. Jeg nevnte en del av dette i den første artikkelen, spesielt altertavlene.

Vi kjenner cruiseskipene i Vestlandsfjordene fra postkortene helt tilbake til før 1. verdenskrig, men det er særlig fra 1920- og 1930-tallet at de britiske cruiseskipene ofte dukker opp på postkort fra Fjordene og ved Spitsbergen. Skipet *Andes* ble bygget om i 1930 ved Harland & Wolff verftet i Belfast, og døpt om til *Atlantis*. Det ble et meget populært cruiseskip i flere farvann, men spesielt i Middelhavet om vinteren og Skandinavia om sommeren. Hun seilte også til Hawaii, Sør-Afrika, Sør-Amerika og San Francisco. *Atlantis* ble selskapets mest populære skip, og hadde kun 400 passasjerer som

Atlantis i Norge tegnet av Colin Ashford i Shoesmithstilen (postkort)

reiste 1. klasse overalt. Det var på et slikt cruise at Shoesmith traff kvinnen som ble hans kone, datteren av en rik Belfast-skipsreder.

Queen Mary, som var sjøsatt i Skottland i 1934, ble utsmykket av mer enn 30 kunstnere, hvorav Shoesmith var en av disse. Kunstverkene kan fortsatt sees på skipet i Long Beach California. Shoesmith skulle male veggmaleriene i flere salonger, lese- og skriveværelse og rommene som ble brukt som kapeller. Altertavlene i de to "katolske" kapellene var spesielt krevende, fordi de skulle skjules når de ikke var i bruk, akkurat som de sen-middelalderske altertavler vi kjenner fra europeisk kunst. Altertavlene ble bygget som skap som kunne åpnes opp under messene. Altertavlen i Mariakirken i Bergen er et godt eksempel på dette. Shoesmith gjorde en glimrende jobb med disse, og de ble meget kostbare; mosaikker belagt med gullblad. Arbeidet tok kun fire måneder.

Kunstverkene på *Queen Mary* ble kritisert av kunstkritikerne, men ikke arbeidet til Shoesmith. Det er helt sikkert postkort av disse, men jeg har ikke funnet spor av dem.

Kenneth Shoesmith stilte ut ved flere store kunstutstillinger i Storbritannia og Paris, men han så på seg selv som en "poster-artist". Han hadde ingenting til overs for moderne kunstreninger, og han menget seg ikke med kunstnermiljøet i London, hvor han bodde i Hampstead Garden. Han innså at han ikke var flink til å tegne mennesker, og han tok "life classes" ved Royal Institute nesten frem til sin død i april 1939. Han var bekymret for en ny krig som han mente var på trappene, men han slapp å oppleve den. Etter han døde, ble han kremert og asken spredt på sjøen fra Royal Mail-skipet *Asturias*, som vi også kjenner fra postkort i Norge.

Shoesmith hadde stor innflytelse på kommersielle kunstnere som kom etter ham, og det finnes mange tegninger, malerier og postkort i det som vi kan kalle "Shoesmithstilen". Noen malerier var av skip som seilte til Norge, og vi finner usignerte postkort av skip i Fjordane som tydeligvis er inspirert av Kenneth Denton Shoesmith.
